

Ontwerp Begroting 2018

en

Meerjarenraming

2019 - 2021

Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtsteden

Postbus 528

3300 AM Dordrecht

Kamerlingh Onnesweg 1

3316 GK Dordrecht

Telefoon 078 – 6525911

Fax 078 – 6181800

Email: info@drechtwerk.nl

Website: www.drechtwerk.nl

maart 2016

Inhoud

1	Voorwoord begroting 2018 en meerjarenraming	3
1.1	Beleidsbegroting 2018.....	5
1.2	Programmaplan	5
1.3	DrechtstendenActief	5
1.4	DWGroen.....	6
1.5	De organisatie.....	7
2	De Paragrafen.....	8
2.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	8
2.1.1	Risicobeheersing	9
2.2	Onderhoud kapitaalgoederen	10
2.3	Financiering	10
2.3.1	Kasgeldnormering	10
2.3.2	Renterisiconormering.....	11
2.4	Bedrijfsvoering	12
2.5	Gemeenten.....	13
2.5.1	Gemeenten.....	13
3	Verbonden Partijen (de BV's).....	13
3.1	WerXaam B.V.....	13
3.2	DWGroen BV.....	14
4	Toelichting op resultatenrekening 2018 en meerjarenraming 2019 - 2021	14
4.1	Aantal SW-medewerkers in Fte's	14
4.2	Omzet, kosten op order, TW:	14
4.3	Doorbelaste kosten	15
4.4	Salarissen niet-subsidiabel	15
4.5	Overige personeelskosten.....	15
4.6	Algemene kosten.....	15
4.7	Subsidieresultaat	15

4.8	Deelnemingen	15
4.9	Buitengewone baten & lasten.....	16
4.9.1	Incidentele lasten	16
5	Programmabegroting over begrotingsjaar 2018.....	16
5.1	Toelichting op de geconsolideerde programmabegroting Drechtwerk.....	17
5.2	Meerjarenraming 2018 – 2021.....	23
5.3	Bijlage Balans 2018	24

1 Voorwoord begroting 2018 en meerjarenraming

Voor u ligt de begroting 2018.

Deze beleidsarme begroting gaat uit van de situatie waarin (een groot deel van) de transitie van Drechtwerk is voltooid. In de voorafgaande jaren zijn daartoe al flinke stappen gezet. Zo is in 2016 FrisFacilitair opgegaan in een Social Enterprise, is AssemblyPartners geheel op eigen (markt)benen komen te staan en zijn de catering werkzaamheden van Drechtwerk elders ondergebracht. In 2017 zullen de verbindingen met deze voormalige bedrijfsonderdelen verder worden afgebouwd.

Om de transitie te voltooien zal in 2017 gezocht worden naar een koppeling van DWGroen met marktpartijen en zal DrechtstedenActief door een nieuwe rechtsvorm, op afstand komen te staan van de Gemeenschappelijke Regeling. Het onderbrengen van de werkgeversverplichtingen, het afbouwen van de organisatie en het bestuurlijk koppelen van Drechtwerk aan de GR Drechtsteden vormen het sluitstuk van deze transitie.

In deze begroting vindt u op detailniveau de verschillen tussen de (voorlopige) jaarrekening 2016, de begroting 2017 en de voorliggende begroting 2018 waarin de budgetten bezien zijn op actualiteit waarbij de bijdrage uit het Participatiebudget (de voormalige rijkssubsidie WSW) de belangrijkste is in combinatie met afname van het SW bestand. Hierin zit (landelijk) momenteel het grootste spanningsveld t.a.v. de oplopende tekorten voor de SW bedrijven.

Volledigheidshalve zijn de verschillen tussen de jaarschijf 2018 uit de vorige meerjarenbegroting en de voorliggende begroting naast elkaar gezet en op hoofdlijnen verklaard;

Verschil jaarschijven 2018 (* € 1.000)	MJB '18-21 2018	MJB '17-20 2018	Verschil
Omzet	€ 9.874	€ 9.731	€ 143
Orderkosten	€ 1.705	€ 888	€ 817
Toegevoegde waarde	€ 8.169	€ 8.843	€ -674
Overige opbrengsten	€ 2.537	€ 2.275	€ 262
Doorbelasting overhead aan BV's	€ 254	€ 885	€ -631
Totaal opbrengsten	€ 10.960	€ 12.003	€ -1.042
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	€ 5.392	€ 5.126	€ 265
Overige personeelskosten	€ 598	€ 587	€ 11
Algemene kosten	€ 3.515	€ 3.953	€ -437
Operationeel resultaat	€ 1.455	€ 2.336	€ -881
Salarissen Wsw-medewerkers	€ 34.143	€ 32.194	€ 1.949
Rijksbijdrage Wsw-medewerkers	€ 26.701	€ 27.732	€ -1.031
Subsidieresultaat	€ 7.442	€ 4.462	€ 2.980
Incidentele baten en lasten	€ 464	€ 950	€ -486
Resultaat voor gemeentelijke bijdragen	€ -6.452	€ -3.079	€ -3.373
Gemeentelijke bijdragen	€ 6.452	€ 3.079	€ 3.373
Resultaat voor bestemming	-	-	-
Bestemmingsreserve	-	-	€ -
Resultaat na bestemming	-	-	-

Verklaring op hoofdlijnen

- Een daling van de (netto) opbrengsten van €674K op de omzet die was gebaseerd op de actuele prognose 2017, deze is samengesteld uit:
 - € 243K meer netto omzet DSA
 - € 917K minder netto omzet Detachering bij de holding door o.a. opheffen van de BV Diversiteit, minder detacheringssomzet bij Assembly partner, Groen BV. Dit omzet verlies laat zich deels compenseren door de kleinere verliezen op de BV's (€ 486K minder verlies)
- Hogere overige opbrengsten van € 262K dan geprognoseerd zijn nu op realisatie en actualisatie positief bijgesteld.
- Minder opbrengst van € 631K op het onderdeel "doorbelasting overhead aan BV's", dit door de afstoting/ privatisering van de BV's AssemblyPartner en Frisfacilitair eenheid opheffen van de Diversiteit BV.
- Minder afname in FTE op niet gesubsidieerd personeel dan bij het opmaken van de begroting 2017 ingeschat, € 265K.
- Minder algemene kosten op basis van actuele ontwikkelingen (jaarrekening 2016 en actualisatie 2017): € 437K dit zijn kosten als energie, verzekeringen, kantoorkosten ect.
- Hogere salarissen WSW: € 1,95 miljoen hogere gemiddelde loonkosten dan begin 2016 voor de begroting 2018 geprognoseerd, dit is opgebouwd uit een combinatie van;
 - Hogere Salarislasten van € 1,3 miljoen. Veroorzaakt door 44 FTE gemiddeld meer dan destijds begroot, waar het uitgangspunt was van de blijfkansberekening van het Rijk met een gemiddelde daling van 7,5% op de populatie, blijkt nu dat dit slechts 3% daling is.
 - Hogere salarislasten van € 0,65 miljoen door de cao aanpassingen in 2016. waar feitelijk een daling van rond de 3% was begroot.
- Lagere Rijksbijdrage in de SW subsidie van € 1 miljoen, veroorzaakt door gemiddeld lagere subsidie ontvangst per SE door minder snelle uitstroom dan ten tijde van de door het Rijk "bevroren" vaststelling van het meerjarige macro budget voor de SW. De nu gemaakte actualisatie op deze budgetten bevatten de structurele effecten zoals in de bestuursrapportage van 2016 gemeld.
- Hierin zit ook verwerkt voor 2018 een extra afname van zo'n € 0,55 miljoen verklaard door een correctie tussen Drechtwerk en de SDD op de overgangsbegroting bij de overname van de activiteiten van DrechtwerkPersoneel per 1 januari 2015. Dit op grond van afwijkende werkelijke aantallen Begeleid Werkers en de bijbehorende subsidie. Dit betreft regionaal gezien geen nadeel maar een verschuiving.
- Minder incidentele lasten € 486K als gevolg van het staken van de BV Diversiteit en een lagere verlies verwachting bij de Groen BV.

Een en ander leidt per saldo tot een € 3,3 miljoen hogere begrote gemeentelijke bijdrage 2018 dan conform de vorige meerjarenraming. T.o.v. de meest recente (vastgestelde) bijdrage in 2016 is dit een verhoging van € 1,5 miljoen.

Jacques Thielen
Algemeen Directeur

1.1 Beleidsbegroting 2018

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna te noemen BBV) wordt voorgeschreven dat de begroting bestaat uit twee delen, te weten de beleidsbegroting en de financiële begroting. Daarbij is nader gedefinieerd dat de beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

Zoals uit de financiële begroting zal blijken, zijn een aantal paragrafen binnen Drechtwerk niet aan de orde, te weten de paragraaf lokale heffingen, de paragraaf betreffende het onderhoud kapitaalgoederen voor zover het wegen, riolering, water en groen betreft en de paragraaf betreffende het grondbeleid. De overige paragrafen zijn bij Drechtwerk wel van toepassing.

De wijzigingen in het BBV die van toepassing zijn op de gemeenschappelijke regelingen zullen, voor zover mogelijk, in deze beleidsarme begroting worden meegenomen en waar nodig bij de eerst komende actualisatie verder worden geïmplementeerd.

1.2 Programmaplan

Drechtwerk biedt met haar participatiebedrijf DrechtstedenActief werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en met relatief lage loonwaarden. Dat doen we met een grote groep WSW-medewerkers maar ook met mensen uit de brede doelgroep van de Participatiewet en vanuit de Zorg (arbeidsmatige dagbesteding en werk).

Daarnaast bevordert Drechtwerk het zo veel mogelijk plaatsen van mensen uit deze doelgroepen in reguliere bedrijven en sociale ondernemingen. Dit doen we inmiddels met de nieuwe eigenaar van de oude BV van Drechtwerk: Assembly Partner. En via een Social Joint Venture met Frisfacilitair. Onze eigen DWGroen BV bevindt zich momenteel (begin 2017) midden in het lopende proces dat, naar verwachting, na de zomer 2017 qua koers en toekomst duidelijk zal zijn.

Vanzelfsprekend vindt dit plaats in samenwerking met Baanbrekend Drechtsteden, de werkgeversbenadering van de Drechtsteden bij de Sociale Dienst Drechtsteden en de verschillende initiatieven in de regio rond werk, participatie en zorg. De ingezette transitie van eind 2014 is daarmee in haar eindfase beland. De activiteiten binnen de horeca BV Diversiteit zijn per 31 december 2016 gestaakt.

Alle reeds veranderde zaken zijn in deze beleidsarme begroting 2018 verwerkt. Alle nog gaande zaken zullen, zodra daar helderheid en besluitvorming over is, via de rapportages of een begrotingsactualisatie, in de begroting worden verwerkt.

De belangrijkste ontwikkelingen bij de (nu nog resterende) entiteiten van Drechtwerk in 2018:
(naar verwachting beide niet meer in huidige vorm)

1.3 DrechtstendenActief

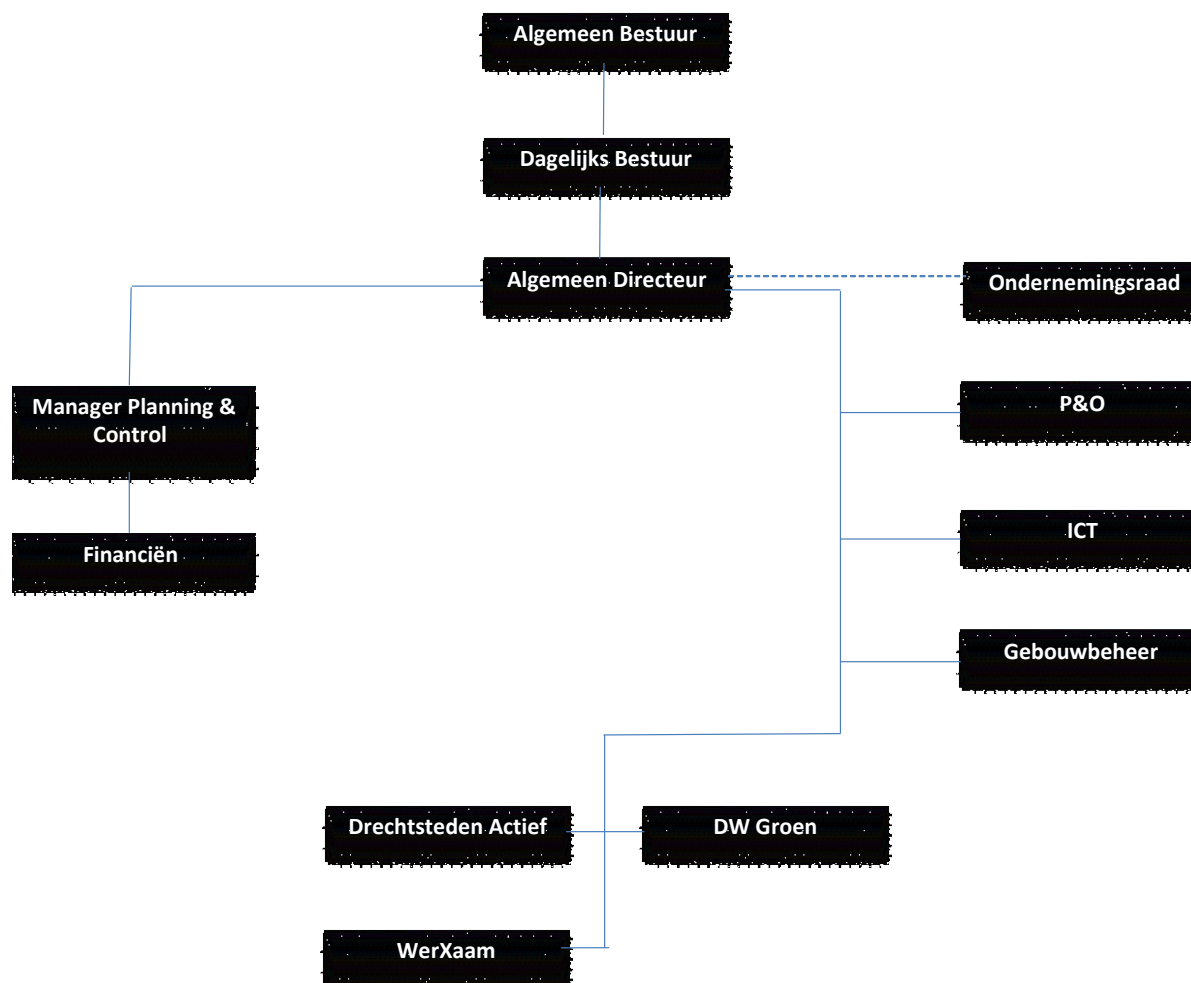
- Instroom, participatie en ontwikkelingsmogelijkheden bieden aan een brede doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt..
- Als zelfstandig Participatiebedrijf opereren in het netwerk van lokale participatiebedrijven; de mogelijkheden tot het vormen van een stichting zijn momenteel gaande.

- Zich verder richten op samenwerking met diverse zorgaanbieders, Sociale Dienst Drechtsteden, UWV, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven.
- Voldoende omzet genereren om de infrastructuur in stand te kunnen houden die nodig is voor de bestaande (en nieuwe) doelgroep(en).
- Een zo goed mogelijk bedrijfsresultaat halen zodat overheidssubsidie tot een minimum beperkt kan blijven.

1.4 DWGroen

In 2015 is het traject om voor DWGroen een partner in de markt te vinden voor de vorming van een Social Joint Venture niet gelukt. Belangrijkste oorzaken daarvan waren het negatieve bedrijfsresultaat en de, ook voor Social Joint Ventures, relatief (te) onevenwichtige mix van wel en/of geen mensen uit de doelgroep in het bedrijf. Dit heeft, na consultatie van de portefeuillehouders Sociaal en Groen van de gemeenten, geleid tot een heroriëntatie op de strategie. Het is nog te vroeg om in deze begroting rekening te houden met eventuele toekomstige ontwikkelingen op dit vlak. Het staand beleid 2017 wordt daarom gehanteerd.

1.5 De organisatie

2 De Paragrafen

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan gedefinieerd worden als 'het vermogen van Drechtwerk om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'.

Het weerstandsvermogen wordt gevormd uit de algemene reserve, stille reserves & voorzieningen.

De staat van reserves laat zich als volgt in beeld brengen (stand december 2016):

	Stand per 31 12 2016	Toevoeging	Bestemming 2017	Vrijval	Stand per 31 12 2017
(x €1000,-)	(na bestemming)				
Bestemmingsreserves					
Reserve Transitie	425	160 *	186		399
Reserve Wet Werk & Zekerheid	104				104
Voorzieningen					
Voorziening WW	452				452
Voorziening dubieuze debiteuren	80				80
Voorziening Mjrop (onderhoud)	140	140			280

* (na bestemming bij jaarrekening 2016)

WW Voorziening

Op het moment van opstellen van de jaarrekening 2016 is de voorziening vastgezet op € 452.000,-

Wet Werk & Zekerheid

In de AB vergadering van 9 juli 2015 is besloten tot de vorming van een bestemmingsreserve inzake de potentiële lasten die Drechtwerk parten zouden kunnen spelen naar aanleiding van de invoering van de Wet Werk & Zekerheid. Op het moment van opstellen van de jaarrekening 2016 stond dit nog op € 104.000,-.

Voorziening dubieuze debiteuren

Voor deze voorziening hanteert Drechtwerk de uitgangspunten dat bij vorderingen die langer dan 90 dagen uitstaan de zekerheid tot invordering sterk afneemt, de voorziening ligt jaarlijks rond de € 80K.

Voorziening Mjrop (meerjaren onderhoudsplan)

De in 2016 gestarte voorziening voor groot meerjarig onderhoud voorkomt dat er te grote fluctuaties ontstaan in de reguliere exploitatie. De in 2016 door het Algemeen Bestuur besloten jaarlijkse dotatie van € 140K is hierin verwerkt.

2.1.1 Risicobeheersing

Drechtwerk heeft geen weerstandsvermogen. Het bestuur heeft er bewust voor gekozen om geen weerstandsvermogen te creëren bij de GR, mede vanuit het perspectief dat de deelnemende gemeenten als eigenaren volledig risicodragend zijn. Navolgend worden de belangrijkste latente risico's geduid.:

- Rijkssubsidie SW (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie SW); de subsidie SW is de belangrijkste inkomstenbron van Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidie SW, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaald. Elke euro verandering in de subsidie veroorzaakt een gelijke mutatie in het tekort zowel positief als negatief.
- Bij de invoering van de participatiewet is de door het rijk begrote bezuiniging op de rijksbijdrage als uitgangspunt genomen. Voor de verdeling van de subsidiegelden wordt rekening gehouden met een zogenaamde blijfkansberekening. Hierbij wordt met een actuair model de verwachte daling van de SW-doelgroep geprognoseerd. Voor Drechtwerk komt dit neer op ongeveer 8 à 9 procent jaar op jaar. Het niet realiseren van deze uitstroom leidt tot aanzienlijke tekorten op de subsidie inkomsten ten opzichte van de salarisbetalingen zoals nu inmiddels gepresenteerd. De uitstroom van de SW doelgroep laat een (landelijk) uitstroom beeld zien van rond de 3,5%, en hiermee dus de oplopende tekorten.
- Loonkosten SW: het niet of onvoldoende compenseren van hogere loonkosten voortvloeiend uit de nieuw, af te sluiten, CAO's en/of hogere werkgeverslasten zoals pensioenlasten, zal het subsidietekort verder doen oplopen. Als 1% niet gecompenseerd wordt betekent dit al snel een resultaatverslechtering van € 400.000.
- Ziekteverzuim: de realiteit (jaarrekening 2016) geeft een ziekteverzuim van zo'n 9,4%. Indien het ziekteverzuim 1% hoger uitvalt betekent dit een extra tekort van 0.3 miljoen (50% van de 30.000 verloren uren x € 20,--).
- Kamerlingh Onnesweg 1: onvoorziene benodigde maatregelen om te voldoen aan wet- en regelgeving kunnen impact hebben op het exploitatieresultaat.
- Risico's transitie:
Vanuit de in het directieverslag toegelichte ontwikkeling van de transitie bij Drechtwerk zal in de loop van 2017 duidelijk worden of en hoe de finale afwikkeling van de transitie zijn vorm krijgt. De hiervoor in (2015) gevormde reserve zal naar verwachting en naar aanleiding van de jaarrekening in begin 2017 nog € 399 groot zijn. Deze lijkt voorals nog voldoende om de mogelijke resterende afwikkeling van de transitie en ook de borging om financiële risico's af te vangen. De afloop van deze reserve zal dan ook in 2018 plaatsvinden.

Het weerstandsvermogen is niet voldoende om de hierboven genoemde risico's te dekken als ze zich voordoen. Eventuele kosten van de risico's komen dan ten laste van de jaarrekening en daarmee uiteindelijk ten laste van de deelnemende gemeenten.

2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Onder kapitaalgoederen wordt verstaan: de in eigendom verkregen terreinen, gebouwen en installaties en onderhoud e.d. voor gehuurde/gepachte objecten. Hieronder vallen de volgende locaties:

- Het onderkomen Bakestein in Zwijndrecht.
- Het onderkomen de Lockhorst in Sliedrecht.
- Het kassencomplex in 's Gravendeel.
- De hoofdlocatie van Drechtwerk aan de Kamerlingh Onnesweg 1 te Dordrecht.

De locaties zijn in goede conditie, worden regelmatig geïnspecteerd door externe organisaties (brand- en bedrijfsschadeverzekeraar) en/of door Drechtwerk ingehuurde installatiebedrijven.

2.3 Financiering

In het Treasurystatuut is rekening gehouden met de relevante bepalingen van de wettelijke kaders (de Wet Fido, de Gemeentewet, de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Algemene Wet Bestuursrecht). In de Treasuryparagraaf worden de toekomstige renterisico's middels het kasgeldlimiet en de renterisiconormering in kaart gebracht. Binnen de kaders van het statuut wordt het te voeren beleid voor 2018 aangegeven.

2.3.1 Kasgeldnormering

Het kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die Drechtwerk moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

Het niveau van de korte leningen, het kasgeldlimiet, is gelimiteerd tot 8,2% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van de lange leningen per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Begrotingstotaal per 1 januari 2018 bedraagt € 46,65 miljoen:

Kasgeldnorm:

Het vastgestelde percentage van 8,2% over het begrotingstotaal van € 46,655 miljoen resulteert in een kasgeldlimiet van € 3,826 miljoen.

Periode	Netto Vlottende Schuld	Kasgeldlimiet	Ruimte (+) of Overschrijding (-)
Kwartaal 1	1.978	3.826	1.848
Kwartaal 2	-2.549	3.826	6.375
Kwartaal 3	-591	3.826	4.416
Kwartaal 4	-491	3.826	4.316
Gemiddelde	-413	3.826	4.239

(x 1.000)

2.3.2 Renterisiconormering

De totale Begroting 2018 bedraagt € 46,655 miljoen. Er worden voor 2018 geen herfinanciering of nieuwe leningen voorzien. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal, te weten € 9,331 mln.

De bepaling van het renterisico per 1 januari 2018 is als volgt:

	Omschrijving	Bedrag in mln. Euro's
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	-
2	Netto renteherziening vaste schuld (1a - 1b)	-
3a	Nieuw aangetrokken schuld	-
3b	Nieuw verstrekte leningen	-
4	Netto nieuw aangetrokken schuld (3a - 3B)	-
5	Betaalde aflossingen	1,056
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-
7	Renterisico op vaste schuld	1,056

Bepaling van de ruimte c.q. de overschrijding t.o.v. de renterisico norm 2018:

	Omschrijving	Bedrag in mln. Euro's
8	Stand vaste schuld per 1 januari 2018	26,456
9	Percentage conform ministeriele regeling	20%
10	Renterisiconorm (20% van 46,655 mln)	9,331
	Toets renterisiconorm	-
10	Renterisiconorm	9,331
7	Renterisico op vaste schuld	1,056
11	Ruimte (+) / overschrijding (-) ; (10 - 7)	8,275

Renterisiconorm:

Een renterisico kan worden gedefinieerd als het bedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteaanpassing onderhevig is. De renterisiconorm is het vastgestelde percentage van 20% over de vaste schuld.

Financieringsbehoefte en Leningenportefeuille:

Vanuit de liquiditeitsbegroting wordt er voor 2018 geen financieringsbehoefte voorzien. De leningenportefeuille voor het jaar 2018 laat zich als volgt in beeld brengen :

(* € 1000,	Verstrekker	Soort lening	Nominaal bedrag	Laatste aflossing	Rente %	Stand per 1-1-2018	Afloss.	Stand per 31-12-2018
Lening	BNG 40.0094578	Lineair	€ 700	2022	5,49	€ 166	€ 35	€ 131
Lening	BNG 40.0097704	Lineair	€ 3.000	2028	4,33	€ 1.260	€ 120	€ 1.140
Lening	BNG 40.109859	Annuitair	€ 23.600	2039	1,64	€ 21.966	€ 837	€ 21.129
Lening	BNG 40.109860	Fixed	€ 3.000	2039	1,96	€ 3.000	€ -	€ 3.000
Lening	BNG 40.0099318	Lineair	€ 900	2018	4,38	€ 64	€ 64	€ -
Totaal leningenportefeuille			€ 31.200			€ 26.456	€ 1.056	€ 25.399

Schatkistbankieren:

Eind 2013 is het verplichte schatkistbankieren ingevoerd. Toegestaan blijft dat decentrale overheden een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist mogen houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden.

Het begrote drempelbedrag voor 2018 wordt € 350.000,-

2.4 Bedrijfsvoering

In het licht van de financiële druk en de onzekerheden over de toekomst van Drechtwerk is behoudend omgegaan met organisatiekosten en formatie. Ook in de in 2015 daadwerkelijk ingezette transitie is die lijn doorgezet. Investerings- en uitgaven worden daar waar mogelijk niet gemaakt of uitgesteld als de mogelijkheid bestaat dat deze tot kapitaalvernietiging kunnen leiden.

Hetzelfde geldt voor interne procedures en formele vastleggingen en documenten. Hoewel dergelijke zaken op zichzelf goed geregeld zijn, zijn die de afgelopen jaren beperkt geactualiseerd. Mede op grond van adviezen van de accountant zijn in 2015 in de interne beheersing verschillende stappen gezet ter vereenvoudiging en borging van de uitvoering zowel als van de kwaliteit van de interne beheersing.

Naast de financieel-administratieve hygiëne is een belangrijke pijler onder de bedrijfsvoering het geheel van de verschillende kwaliteitscertificeringen die in de verschillende bedrijfsonderdelen jaarlijks onderhouden, ge-audit en waar nodig vernieuwd worden. Daar waar dat nodig is voor bijvoorbeeld kwaliteit van de geleverde producten of de benodigde certificeringen is en wordt vanzelfsprekend actie genomen. Hetzelfde geldt voor het onderhouden van de veiligheidssystemen, benodigde vakbekwaamheidstrainingen, RI&E's en dergelijke.

Ook de afhankelijkheid van ICT is in de bestaande systemen en omgevingen alsmede de beheerscontracten met leveranciers en dienstverleners adequaat geborgd. In 2017 zal naar verwachting de bestaande omgeving naar "de cloud" worden gebracht waarmee de continuïteit

eigentijds verder zal zijn geborgd, het beheer is vergemakkelijkt, de toegankelijkheid verbeterd, en worden de kosten verminderd.

De interne beheersing, zowel in praktische als formele zin, beweegt zich op een normaal en acceptabel niveau.

2.5 Gemeenten

2.5.1 Gemeenten

De 6 gemeenten die deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtsteden zijn elk vertegenwoordigd met een lid in het Algemeen Bestuur.

De gemeentelijke bijdrage in het verliessaldo van de Gemeenschappelijke regeling is geënt op het aantal personen woonachting in betreffende gemeente met een SW indicatie:

Gemeente	Aantal personen per gemeente 1-1-2017	Bijdrage individuele gemeente 2018
Alblasserdam	59	336
Dordrecht	708	4.032
Hendrik Ido Ambacht	39	222
Papendrecht	79	450
Sliedrecht	105	598
Zwijndrecht	143	814
Totaal gemeenten	1133	6.452

(bedragen x € 1000)

3 Verbonden Partijen (de BV's)

3.1 WerXaam B.V.

Sinds 2006 is WerXaam als personeels BV van Drechtwerk het antwoord op de benodigde marktconformiteit van arbeidsvoorwaarden en flexibiliteit van arbeid van niet-SW-personeel.

Drechtwerk bekleedt in overheidsland een bijzondere positie. Enerzijds is Drechtwerk een publieke rechtspersoon in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, die de Wet Sociale Werkvoorziening uitvoert in opdracht van gemeenten. Anderzijds opereert Drechtwerk - als aanbieder van diensten en producten - te midden van private markten en ondernemingen. Op deze markten wordt flexibiliteit gevraagd, ook op het gebied van aanstelling en ontslag. Deze flexibiliteit kan echter niet altijd gegeven worden als het ambtelijk personeel betreft..

Om te voorkomen dat een derde rechtspositievorm in de Drechtwerkorganisatie tot arbeidsvoorwaardelijke verschillen leidt, wordt in de arbeidsvoorwaardenregeling van de

personeels-bv zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande ambtelijke rechtpositie.

Payroller voor bijstandsgerechtigden:

Op verzoek van de Sociale Dienst Drechtsteden vervult WerXaam sinds medio 2014, op rekening en risico van de SDD, de rol van payroller voor de gedetacheerde mensen uit de bijstand en, inmiddels, de participatiewet.

3.2 DWGroen BV

Op 24 oktober 2012 zijn de statuten van de BV opgesteld. De activiteiten, die DWGroen BV verricht, zijn:

- Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf.
- Het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.
- Het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.

DWGroen BV is statutair gevestigd aan de Kamerlingh Onnesweg 1 te Dordrecht.

Drechtwerk is 100% aandeelhouder van DWGroen BV.

Het Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtsteden staat garant voor de verliezen van DWGroen BV.

Ten tijde van het opstellen van de begroting buigt een brede werkgroep vanuit de gemeenten en Drechtwerk zich samen over mogelijke toekomstscenario's voor DWGroen welke op termijn een andere positionering kunnen impliceren.

4. Toelichting op resultatenrekening 2018 en meerjarenraming 2019 - 2021

4.1 Aantal SW-medewerkers in Fte's

Uitgangspunt van de begroting 2018 en meerjarenraming is dat er vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom is van SW-personeel. Het aantal SW-medewerkers (excl. Begeleid Werken) is vanaf 2018 t/m 2021 als volgt geprognoseerd:

	Aanvang Jaar	einde Jaar	gemiddeld
2018	1.092	1.056	1.076
2019	1.056	1.016	1.040
2020	1.016	985	1.003
2021	985	950	968

Omdat er alleen nog uitstroom is en geen "goedkope" instroom, en de lager ingeschaalde tijdelijke contracten van afgelopen jaren inmiddels zijn uitgestroomd zal het gemiddeld loon van de SW door cao - ontwikkelingen blijven stijgen. Dit in tegenstelling tot eerdere berekeningen waarbij de instroom tegen het minimum ook een positief effect had op het gemiddelde SW-loon.

4.2 Omzet, kosten op order, TW:

Bij het opstellen van de begroting en meerjarenraming is geen rekening gehouden met de effecten in de omzet, daar de daling van het aantal fte WSW-personeel jaarlijks minder sterk afneemt dan

(landelijk) verwacht. De verwachting t.o.v. de omzet is dan ook dat vooralsnog de daling nog gecompenseerd gaat worden met een nieuwe instroom vanuit de Participatie-populatie.

4.3 Doorbelaste kosten

De overige doorbelaste kosten zijn geactualiseerd en doorgezet in de meerjarenraming. Hierbij is alleen nog de Groen BV in deze begroting opgenomen, waarmee de sterke terugval van deze inkomsten wordt verklaard.

4.4 Salarissen niet-subsidiabel

Er is bij deze beleidsarme begroting geen rekening gehouden met eventuele cao-verhoging en of verhoging voor werkgeverspremies sociale lasten en pensioen. Het risico hiervan is geduid in de risicoparagraaf. Bij de begeleiding van SW- en overige personeel is uitgegaan van een workload van 50 fte per afdelingshoofd.

4.5 Overige personeelskosten

Bij de berekening van 2018 en verder is rekening gehouden (t.o.v. 2017) met mogelijke afname van personeel. Er is geen rekening gehouden met een indexering van deze kosten.

4.6 Algemene kosten

Tenzij expliciet aangegeven zijn de algemene kosten gebaseerd op de jaarrekening 2016 in combinatie met de update van de begroting 2017 zoals bij de eerste Burap 2017 te presenteren.

4.7 Subsidieresultaat

Vanwege onbekendheid met de mogelijke cao ontwikkelingen voor de WSW is in voorliggende begroting geen rekening gehouden met loonstijgingen. Alleen de laatst bekende wijzigingen, gedaan in 2016, zijn verwerkt. Het gemiddeld loon per fte SW bedraagt daarmee in 2018 over onze medewerkers € 31.772,- en ligt hiermee rond hetzelfde niveau als bij de jaarrekening 2016.

Sinds 2015 loopt de subsidiebijdrage via het gemeentelijke participatiebudget. De subsidie is macro gefixeerd op de in 2014 bepaalde (aflopende) budgetten. De hoogte van de bedragen per SE en de verdeling over de gemeenten is daarbij afhankelijk van het landelijk aantal WSW-ers (hoe minder WSW-ers, hoe hoger het bedrag per SE en vise versa) en het aantal WSW-ers per gemeente ten opzichte van het landelijk totaal. In de meicirculaire 2016 zijn de budgetten voor de gemeenten geactualiseerd.

Zoals aangegeven blijft de uitstroom voor de Drechtsteden gemeenten (evenals landelijk) ver achter op wat het Rijk ten tijde van de bezuiniging en het bevrozen van het macro budget had becijferd. Hierdoor zien we alleen al op het subsidieresultaat een verslechtering van bijna € 3 miljoen. Dit verklaart het leeuwendeel van de stijging in de gemeentelijke bijdrage t.o.v. de jaarschijf 2018 in de meerjarenraming 2017.

4.8 Deelnemingen

In 2018 heeft Drechtwerk naast de pay-rol-BV WerXaam naar verwachting alleen nog de BV DWGroen.

4.9 Buitengewone baten & lasten

4.9.1 Incidentele lasten

De incidentele lasten voor de begroting 2018 bestaan voornamelijk uit het verlies van de Groen BV. Naar verwachting zal in het jaar 2018 ook hier deze post verdwijnen gezien de huidige ingezette koers om de Groen BV in een andere organisatievorm te realiseren.

5 Programmabegroting over begrotingsjaar 2018

Programma (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerde baten en lasten per programma:									
- Drechtwerk Holding	33.072	-30.327	2.745	27.315	-25.970	1.345	28.302	-25.509	2.793
- DrechtstedenActief	17.833	-16.235	1.598	18.997	-17.263	1.734	17.513	-13.854	3.659
- Drechtwerk	50.905	-46.562	4.343	46.312	-43.233	3.079	45.815	-39.363	6.452
Algemene dekkings- middelen per programma:									
- Gemeentelijke Bijdrage		-3.082	-3.082		-3.079	-3.079		-6.452	-6.452
- Besluit nav businesscase huisvesting						0			0
- Additionele bijdrage gemeenten		-1.838	-1.838						
Totaal saldo baten & lasten	50.905	-51.483	-578	46.312	-46.312	0	45.815	-45.815	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve:									
- Drechtwerk		-117	-117						0
Resultaat na bestemming	50.905	-51.600	-695	46.312	-46.312	0	45.815	-45.815	0

5.1 Toelichting op de geconsolideerde programmabegroting Drechtwerk

	(voorlopige) Jaarrekening 2016	(basis) Begroting 2017	(basis) Begroting 2018
(x € 1000,-)			
Opbrengsten			
Netto-omzet	4.015	3.285	3.726
Kosten van grond- en hulpstoffenverbruik en uitbesteed werk	1.176	888	1.086
Toegevoegde waarde	2.839	2.397	2.640
Omzet Detacheringen Drechtwerk	6.558	6.934	6.148
Kosten (onder aanbestede deta)	617	488	619
	5.942	6.446	5.529
Toegevoegde waarde totaal	8.781	8.843	8.169
Bijdrage groot bedrijfsvervoer	34	46	
Bijdrage individueel vervoer	238	210	210
Huuropbrengsten gebouwen	57	105	60
Dekkingsbijdrage SDD voormalige DWP	2.182	2.182	2.182
Overige bijzondere inkomsten	162	95	85
Totaal overige opbrengsten	2.673	2.638	2.537
Doorbelasting overhead aan BV's	627	885	254
Totaal opbrengsten	12.081	12.366	10.960
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers			
Salarissen ambtelijk medewerkers	2.135	2.018	1.992
Salarissen gecontracteerde medewerkers	3.141	2.907	2.928
Medewerkers niet in loondienst	377	365	480
Totaal kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	5.653	5.290	5.400
Af: Salariskosten boventallig personeel	-169	-164	-8
Totaal	5.485	5.126	5.392

De kosten voor salarissen boventallig personeel worden bij de buitengewone baten en lasten als incidentele lasten gepresenteerd.

Kengetallen:

Gemiddelden per fte:

Ambtelijke medewerkers Gem. aantal

31,5 30,7 29,9

Gecontracteerde medewerkers Gem. aantal

42,4 39,0 42,5

Salarissen en sociale lasten per fte (bedragen in €)

Ambtelijke medewerkers

67.786 65.732 66.678

Gecontracteerde medewerkers

74.074 74.550 68.894

Overige personele kosten

Vervoerskosten

761 400 350

Studiekosten

103 52 85

Werkkleding

 11 15

Kerstpakketten

63 64 64

Overige kosten

64 61 84

Totaal overige personele kosten

991 587 598

Algemene kosten

Afschrijvingen materiële vaste activa

1.011 1.037 1.012

Afschrijvingen materiële vaste activa gefinancierd

Afschrijvingen vaste activa

1.011 1.037 1.012

Rente langlopende leningen

529 450 484

Rente liquide middelen

 18

Ontvangen rente deelnemingen

-145 -120 -150

Rentekosten

384 348 334

In de Treasuryparagraaf wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de rente en de besteding van middelen

	(voorlopige) Jaarrekening 2016	(basis) Begroting 2017	(basis) Begroting 2018
Terreinen	58	28	28
Gebouwen (incl. voeding Mjrop)	240	156	232
Installaties	157	220	155
Machines (productie)	50	53	53
Computerapparatuur	273	231	416
Inventarissen	13	9	9
Aanschaffingen < € 1.000	5	23	20
Vervoermiddelen	26	18	1
Schoonmaakkosten	46	60	65
Onderhoudskosten	869	799	979
De onderhoudskosten van gebouwen, installaties en machines betreft correctief onderhoud, dat wil zeggen gebaseerd op incidentele reparaties, die van jaar tot jaar kunnen fluctueren.			
Elektriciteit	146	109	76
Gas	136	152	52
Water	7	13	13
Brandstofkosten vervoermiddelen	18	19	19
Energiekosten	307	292	160
Erfpacht	42	41	42
Bedrijfsmiddelen	14	11	12
Huur	56	52	54
Onroerende zaakbelasting	64	57	52
Milieubelastingen, reinigingsrechten	62	81	60
Brand- en bedrijfsschadeverzekering	88	88	52
W.A.-verzekering bedrijf	21	24	30
Overige verzekeringen	15	19	19
Belastingen & verzekeringen	250	267	212
Telecommunicatie	22	22	18
Kantoorbenodigdheden	11	10	8
Porti	26	35	18
Kosten fotokopieën	42	51	30
Abonnementen, contributies en vakliteratuur	40	50	40
Accountantskosten	56	80	50
Diverse overige kosten	35	65	30
Kantoorkosten	232	313	194

	(voorlopige) Jaarrekening 2016	(basis) Begroting 2017	(basis) Begroting 2018
Reklamekosten	1	5	1
Verkoopkosten	1	5	1
Reis- en verblijfkosten	2	9	2
Leasekosten	143	124	130
Onderhoud en dienstverlening (arbo - lct)	553	564	301
Kosten koffievoorziening		70	70
Diverse overige lasten	112	64	64
Overige kosten	811	840	567
Externe adviseurs			
Toelichting:			
Arbodienst	168	179	186
Diverse kosten externe adviseurs IDEM	384	385	115
Totaal	553	564	301
In de post diverse kosten externe adviseurs zijn kosten voor managementondersteuning ondergebracht inzake:			
Directie	44	40	15
Informatisering w.o. Voice-IT	284	277	70
P&O beheerkosten	32	10	20
Diverse overige afdelingen	24	58	10
Totaal	384	385	115
Leasekosten			
Hierin zijn begrepen de kosten van :			
Bedrijfs- en personenauto's	113	92	98
Heftrucks	31	32	32
Totaal	143	124	130
Totaal algemene kosten	3.921	3.955	3.515
Operationeel resultaat	1.684	2.696	1.454

	(voorlopige) Jaarrekening 2016	(basis) Begroting 2017	(basis) Begroting 2018
Subsidieresultaat			
Salarissen Wsw-medewerkers	37.341	34.804	34.143
WsW subsidie Rijksgelateerd	31.859	29.980	26.701
Subsidieresultaat	-5.483	-4.824	-7.442
Kengetallen			
<i>Gemiddeld loon in fte</i>	<i>31.713</i>	<i>31.497</i>	<i>31.722</i>
<i>Gemiddelde bezetting Wsw-personeel in fte</i>	<i>1.178</i>	<i>1.105,0</i>	<i>1.076</i>
Resultaat voor buitengewone resultaat	-3.799	-2.129	-5.988
Incidentele baten	-813		
Incidentele lasten	1.357	950	464
Incidentele baten en lasten	544	950	464
Totaal	-813		
Incidentele lasten			
Salariskosten boventallig personeel	169	164	8
Frictiekosten 2015:			
- Transitiekosten vergoeding	214		
Totaal	382	164	8
Overige Incidentele lasten			
Voorziening verliezen BV's	681	786	456
Voorziening WW-verplichting	146	-	-
Diverse incidentele lasten	147		
Totaal	974	786	456
Resultaat voor dekkingsmiddelen	-4.343	-3.079	-6.452

	(voorlopige) Jaarrekening 2016	(basis) Begroting 2017	(basis) Begroting 2018
Bijdrage Gemeenten			
De bijdrage gemeenten laten zich als volgt in beeld brengen			
- In rekening gebrachte bijdrage o.b.v. oorspronkelijke begroting	3.083	3.079	6.452
- extra opgehaalde middelen 2de Burap	1.838	-	-
Bijdrage deelnemende gemeenten verliessaldo	4.921	3.079	6.452
 Resultaat voor onttrekking reserves	 578	 0	 -0
 Onttrekking reserves			
Onttrekking uit bestemmingsreserve	7		
Onttrekking uit bestemmingsreserve	110	-	-
Totaal onttrekking reserves	117		
 Resultaat na dekkingsmiddelen	 695	 0	 -0

5.2 Meerjarenraming 2018 – 2021

Meerjarenraming resultaten 2018 - 2021

	Drechtwerk					
	Realiteit 2016	2017	OB 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Omzet	10.573	9.731	9.874	9.956	10.038	10.123
Orderkosten	1.793	888	1.705	1.705	1.705	1.705
Toegevoegde waarde	8.781	8.843	8.169	8.251	8.333	8.418
Overige opbrengsten	2.673	2.638	2.537	2.537	2.477	2.477
Doorberekening overhead aan BV's	627	885	254	254	254	254
Totaal opbrengsten	12.081	12.366	10.960	11.042	11.064	11.149
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	5.485	5.126	5.392	4.981	4.953	4.924
Overige personeelskosten	991	587	598	598	598	598
Resultaat begeleid werken	-	-	-	-	-	-
Algemene kosten	3.921	3.955	3.515	3.495	3.470	3.449
Operationeel resultaat	1.683	2.696	1.455	1.967	2.043	2.177
Salarissen Wsw-medewerkers	37.341	34.804	34.143	33.001	31.838	30.734
Rijksbijdrage Wsw-medewerkers	31.859	29.980	26.701	24.860	23.027	22.071
Subsidieresultaat	5.483	4.824	7.442	8.141	8.811	8.663
Incidentele baten en lasten	544	950	464	456	456	456
Resultaat voor gemeentelijke bijdragen	4.344	3.079	6.452	6.631	7.225	6.943
Gemeentelijke bijdragen	4.921	3.079	6.452	6.631	7.225	6.943
Resultaat voor bestemming	578	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve	117	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	695	0	0	0	0	0

CONCEPTVERSIE NA AB 5/4

5.3 Bijlage Balans 2018

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

In duizenden euro's

	2016	2017	2018
ACTIVA	realiteit	begroting	begroting
Vaste activa			
Materiële vaste activa	26.866	25.607	26.866
Financiële vaste activa	2.256	2.000	2.256
<i>Totaal vaste activa</i>	29.122	27.607	29.122
Vlottende activa			
Voorraden	153	250	250
Vorderingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	2.733	3.500	3.500
Overlopende activa	1.057	500	500
Liquide middelen	371	500	500
<i>totaal vlottende activa</i>	4.314	4.750	4.750
Totaal activa	33.436	32.357	33.872
PASIVA			
Eigen Vermogen			
Algemene Reserve	7	6	0
Bestemmings Reserve	529	225	503
Nog te bestemmen resultaat	695		
<i>Totaal Eigen vermogen</i>	1.231	231	503
Voorzieningen	594	135	812
Schulden op lange termijn			
leningen	27.584	27.978	25.399
Vlottende pasiva			
Netto vlotende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	3.537	3.513	3.537
overlopende pasiva	497	500	497
<i>Totaal vlotende pasiva</i>	4.034	4.013	4.034
Totaal Pasiva	32.849	32.222	29.936

CONCEPTVERSIE NA AB 5/4

CONCEPTVERSIE NA AB 5/4

